

Lacustra

Repere analitice

-SEMNIIFICATIA TITLULUI:-

- titlul include, in conotatiile sale, atat motivul ploii universale, cat si pe acela al locuintei primordiale, inaltata in mijlocul apelor;
- in sens propriu, "locuintele lacustre" sunt constructii de lemn din epoca neolitica, de pe vremea cand oamenii erau doar pescari si vanatori; erau situate pe piloni deasupra intinderilor de apa, oferind protectie impotriva animalelor salbatice; sensul figurat al acestei sintagme este acela de refugiu al eului, ca reactie impotriva lumii ostile de afara;
- prin motivul cosmic al locuintei, poezia dobandeste o neasteptata viziune cosmogonica, mai putin obisnuita in creatia lui George Bacovia.

-MOTIVE POETICE:-

- motivul dominant al poeziei este ploaia, devenita diluviu universal;
- ploaia care cade lent, la nesfarsit, obsedant, sugerand, pe langa monotonia existentiala, noua fluidizare a universului;
- "materia plangand" este metafora cea mai evocatoare a unui univers animat, in stare nascanda; lumea se supune unei transgresiuni istorice, coboara, printr-o stranie falie temporală, pe vremea potopului, cand era stapanita de fluidul primordial;
- coborarea pe scara temporală determina o transformare a materiei, fluidizarea ce reitereaza nasterea universului;
- starea poetului se transmite astfel noii creatii, el devenind un nou demiurg, capabil sa reinsufleteasca materia, sa evite condensarea ei in forme degradabile.

-UNIVERSUL POEZIEI:-

- intregul text poetic sta sub semnul unei eufonii desprinse din toate componentele sale: simetria strofica, a versului "De-atatea nopti aud plouand", rimele alcatuite din verbe la gerunziu, "plouand", "plangand", "asteptand", care fluidizeaza, intr-o tonalitate monotona, miscarea poetica, persistenta consoanelor lichide, indeosebi "/"; poetul intreprinde, prin aceasta stare eufonica speciala, o regresie in timp, pe vremea Diluviului purificator;
- gerunziile "plangand" si "plouand" sugereaza tensionarea extraordinara a materiei, inainte de o noua Creatie, de repunerea universului adevarat, energetic, in functiune; sensurile iterative ale celor doua verbe marcheaza asteptarea indelungata a marii revelatii; coborarea eului liric pe scara temporală cu mult inainte de aparitia civilizatiei umane reprezinta implinirea unei dorinte secrete, aceea de recastigare a conditiei primordiale, adamice;
- "Sunt singur, si ma duce-un gand/ Spre locuintele lacustre." reprezinta laitmotivul ce se repeta obsesiv in poezie, simetric, la inceputul si la sfarsitul strofelor, la fel ca ploaia obsedanta ce cade

fara oprire, marcand, in acest proces, un sfarsit si un nou inceput;

- poezia este o insolita cosmogonie bacoviana, in care apa este elementul predominant, prin care materia insasi isi schimba materialitatea, devenind fluida sub efectul acestui potop covarsitor: "De-atatea nopti aud plouand/Aud materia plangand...";

- ploaia este plansul materiei in continua miscare, intr-un proces entropie, de lenta dizolvare in alte forme de manifestare;

- imaginea de sfarsit de lume este convertita, in cele din urma, in proces regenerativ: poetul se simte protejat in mijlocul disolutiei universale, refugiat in locuintele lacustre; in poezia lui Bacovia materia plange, nascand lumea; ipostaziat in Adam, poetul este primul om care se trezeste in acest potop primordial, contempland superbul spectacol al lumii lichide din jurul sau, pe deplin protejat in mijlocul furiei devastatoare; - Bacovia se dovedeste astfel a fi un creator profund, cu o mare forta expresiva, imaginandu-si, in maniera simbolista, potopul universal, intr-o inedita viziune cosmogonica.

-Eseu-

Daca in poezia "Plumb" lumea este un urias cavou incremenit sub semnul gravitacional al plumbului, al materiilor grele, "Lacustra" prezinta disolutia universala prin elementul acvatic, figurand astfel, intr-o neasteptata viziune mitologica, intoarcerea in apele primordiale ale genezei. Poezia are o simbolistica ce se concentreaza in jurul unei imagini dominante, aceea a ploii fara sfarsit, diluviu de proportii cosmice, acoperind cu apa ei purificatoare intreaga lume. Simbolul ploii, uzitat de aproape toti poetii simbolisti, e al unui nou inceput, al purificarii totale a unei lumi neviabile, ajunsa prea departe de punctul de origine, intr-o entropie devastata, sortita deci decadentei inevitabile. Este o lume tarzie, instrainata de momentul genuin al creatiei. Daca Eminescu, in poezia lui, intuind acelasi proces entropie, destabilizant al creatiei, infatiseaza un Demiurg izolat intr-un plans neuzit din intermundii, "De plange Demiurgos, doar el aude plansu-si", in poezia lui Bacovia materia este total despiritualizata, fara fiorul original, cufundata intr-un plans propriu, solitar, transferat de la spiritul divin disparut cu desavarsire. Poetul, constiinta care mai pastreaza vibratia primordiala a lumilor, traieste acut, cu sfasierea, proprie poetilor damnati, aceasta dezintegrare a lumii prin plansul universal, cautandu-si astfel un nou inceput, o noua geneza, identificata sub semnul regenerativ al potopului.

De aceea, el parcurge, pe o cale mai putin obisnuita pentru profunzimea temei, prin imagini specifice tehnicii poetice simboliste, mitul reintegrarii de care vorbea Mircea Eliade, al contopirii cu elementele, al consimtirii la dezintegrarea purificatoare ce atinge limite extreme. Sugestia diluviului constituie o intoarcere in epoci preistorice, in care trecutul devine viitor si prezentul trecut. Pe aceasta bucla temporală ipotetica, lumea este plasata, prin anulara timpului, intr-un "gol istoric", e transportata spre origini, in miezul unuia dintre nenumaratele potopuri, care astfel se eternizeaza: "De-atatea nopti aud plouand,/ Aud materia plangand.../ Sunt singur, si ma duce-un gand/ Spre locuintele lacustre.". Obisnuitele bariere ale timpului dispar si lumea se cufunda, printr-o ciudata transgresiune, in unul dintre acele goluri temporale din care se naste un nou univers, cunoscute din "Luceafarul" eminescian: "si vremea-ncearca in zadar/ Din goluri a se naste.".

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

La Bacovia, "golul istoric" este un continuum temporal, metafora calatoriei catre inceputuri: "Un gol istoric se intinde,/ Pe-aceleasi vremuri ma gasesc...". In maniera poetilor simbolisti, prin sugestie, el fixeaza astfel un segment al timpului in care, sub semnul diluviului, natura renaste si lumea se trezeste din nou la viata. Apa care fluidizeaza tot acest "gol istoric" este un simbol al vietii, figurat din plin de mitologii: omul s-a nascut din ocean, Afrodita apare tot din spuma diafana a marii, purtata de o cochilie marina imensa. Reiterarea conditiilor initiale este o intoarcere ad uterum, spre origini, in care lumea dispare, fiind dizolvata chiar si civilizatia tehnicista: "si simt cum de atata ploaie/ Pilotii grei se prabusesc". Intregul kitsch al civilizatiei moderne este supus disolutiei universale, ramanand numai poetul si ploaia, poetul si creatia, el, demiurgul, si spatiul imaginar.

Pe aceasta traiectorie temporală se inscrie si motivul casei, al "locuintelor lacustre", simbol uman al timpurilor primordiale. Casa este, potrivit lui Gilbert Durand, un simbol cosmic, punctul central al lumii, un microcosmos, si casele neolitice lacustre semnifica tocmai intoarcerea in timp, in elementar, catre momentul Creatiei. Nelinistea eului liric, comunicata in cuprinsul poeziei, "Tot tresarind, tot asteptand...", este de a nu gresi, de a nu rata acest moment unic, prin pastrarea inca a legaturii cu lumea comuna: "Tresar prin somn, si mi se pare/ Ca n-am tras podul de la mal."

Poezia ofera asadar o Creatie timpuriu antropomorfizata: imaginea unei locuinte deasupra apelor primordiale. In acest decor marcat de cromatica nediferentiata a inceputurilor, griul lichid al apelor originare, singuratatea eului liric este totala: el se afla in ipostaza unui inotator solitar aflat in mijlocul unei mari, protejat in chip miraculos, ca in uterum maternum, de puhoiul de ape ce vine de pretutindeni. Antropologii vorbesc, de altfel, de o corelatie primordiala intre mater si materia, despre Marea Zeita acvatica, despre "pantecele naturii" si "apa mama" (Gilbert Durand), din care se naste lumea, simboluri subtil exprimate in aceasta superba "Lacustra" bacoviana. in poezia lui Bacovia materia plange, nascand lumea. Ipostaziat in Adam, poetul este primul om care se trezeste in potopul primordial, contempland spectacolul lumii lichide din jurul sau, pe deplin protejat in mijlocul furiei devastatoare.

"Sunt singur, si ma duce-un gand/ Spre locuintele lacustre." sunt versurile-lait-motiv, ce se repeta obsesiv in poezie, simetric, la inceputul si la sfarsitul strofelor, la fel ca ploaia obsedanta ce cade fara oprire, marcand, in acest proces, un sfarsit si un nou inceput. Curgerea materiei, pornita parca de un iluzoriu mag arhaic, este metamorfoza ce schimba coordonatele lumii, le face greu de recunoscut. Curgerea, disolutia sugereaza si imaterialitatea din timpurile originare, cand inca procesul profan de condensare a energiei in materie impura, capabila doar de erodare, nu se desavarsise. Poetul calatoreste cu gandul inapoi, spre inceputurile neguroase ale omului, regasindu-si linistea si eternitatea mult visata, la fel ca Hyperion spre domul atemporal si aspatial al Demiurgului. Podul este, in simbolistica bacoviana, un mijloc de contingenta cu timpul revolut, plasand imaginea poetica in illo tempore, moment al unui nou inceput. Refugiul poetului semnifica integrarea in timpul primordial, intr-o singuratate cosmica, preferabila singuratatii printre oameni.

Aceasta insolita si tarziu revelata cosmogonie bacoviana merita sa fie mai mult discutata. Apa este elementul predominant, prin care materia insasi isi schimba materialitatea, devenind fluida sub

efectul acestui potop covarsitor: "De-atatea nopti aud plouand/ Aud materia plangand...". Ploaia este plansul materiei in continua miscare, intr-un proces entropie, de lenta dizolvare si de trecere in alte forme de manifestare.

Imaginea de sfarsit de lume, de potop, este convertita, in cele din urma, in proces regenerator: poetul se simte protejat in mijlocul disolutiei universale, refugiat in locuintele lacustre. Subsecvent in acest camp imaginar, se releva antinomia textului: civilizatie tehnica, adica fragilitate-dizolvare continua, si durabilitate, diferenta intre energie si materie, care, conform filozofului german Jakob Bohme, este energie degradata la scara cosmica, materia erodandu-se, urmand cicluri ce nu permit recompunerea. Ca urmare, formele materiale sunt degradabile, pentru ca nu detin energia antientropica temporala, capabila, in spatiul terestru, sa asigure echilibrul elementelor. In acest ansamblu spatio-temporal, poetul recepteaza transformarile din jur, simtin-du-se aparat prin izolare intr-una din straniile constructii lacustre. El se afla intr-o asteptare continua, "Tot tresarind, tot asteptand...", potopul fiind un fenomen regenerator, in care universul isi conjuga fortele pentru a purifica lumea. Orice diluviu este urmat de un nou inceput, cel pe care il asteapta locuitorul ipoteticei locuinte lacustre.

Bacovia se dovedeste astfel a fi un creator profund, cu o mare forta expresiva, imaginandu-si, in maniera simbolista, potopul universal, intr-o inedita viziune cosmogonica.